

Prima instanță: Jud. Chișinău (sediul Centru)

Jud. N.Mazur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:

A.Panov, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ largit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător

Judecători:

Tamara Chișca Doneva

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Marcu Mihail,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcu Mihail către Ministerul Afacerilor Interne privind obligarea recalculării stagiului de muncă, încasarea restanței și diferenței la pensie,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 19 ianuarie 2017, Marcu Mihail s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Afacerilor Interne cu privire la obligarea recalculării stagiului de muncă, încasarea restanței și diferenței la pensie.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 01 decembrie 2016 s-a adresat cu o cerere prealabilă către Ministerul Afacerilor Interne prin care a solicitat recalcularea pensiei, cu includerea a 2 luni în vechimea de muncă pentru o lună de serviciu, în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al CPR Drochia.

A explicat că, la data de 23 decembrie 2016, prin răspunsul nr.10/M-745/16 Ministerul Afacerilor Interne a invocat faptul că chestiunea recalculării vechimii în

muncă cu avantaje a fost lăsată fără examinare din motivul omiterii termenului de prescripție.

A solicitat recunoașterea ilegalității refuzului de a soluționa cererea prealabilă din 01 decembrie 2016, - obligarea Ministerului Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada 28 mai 1991-25 decembrie 1992, în care a activat în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al CPR Drochia și de la 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011, în care a activat în calitate de șef al Izolatorului de detenție provizorie a CPR Drochia, luându-se în considerație două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu cu achitarea restanței și diferenței la pensie conform pensiei recalculate; - încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017 acțiunea formulată de Marcu Mihail a fost admisă parțial.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova să efectueze recalcularea vechimii în muncă lui Marcu Mihail, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu, pe perioada activității lui în cadrul Izolatorului de detenție provizorie a CPR Drochia pentru perioada de activitate 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 cu achitarea restanței și diferenței la pensie conform pensiei recalculate. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Marcu Mihail către Ministerul Afacerilor Interne privind obligarea recalculării stagiului de muncă, încasarea restanței și diferenței la pensie, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

La 21 februarie 2017 Marcu Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 noiembrie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând că aceasta a apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz, fapt ce a dus la aplicarea eronată a normelor de drept material.

În acest sens, susține că instanța de apel nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele în raport cu argumentele și probele prezentate și a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, fără a da apreciere acestora în coraport cu normele de drept invocate ca fiind lezate.

Totodată, indică că sunt neîntemeiate și eronate constatările instanței de apel privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Marcu Mihail către

Ministerul Afacerilor Interne privind obligarea recalculării stagiului de muncă, încasarea restanței și diferenței la pensie, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis parțial acțiunea.

La fel, a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În sensul dat, susține că instanța a interpretat eronat prevederile pct. 7 și 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, precum și, a motivat soluția contrar prevederilor art. 6 alin. (1) CEDO.

Menționează că a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne începând cu 01 aprilie 1985 până la 28 martie 2011. Pe parcursul activității sale a deținut următoarele funcții: 28 mai 1991 – 25 decembrie 1992 polițist al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia perioada; 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 șef al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia.

Respectiv, consideră că are dreptul de a beneficia de recalcularea vechimii în muncă în baza pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Totodată, reține că a solicitat stabilirea și calcularea vechimii în muncă cu avantaje, dar nu calcularea vechimii în legătură cu stabilirea pensiei.

La 19 martie 2018 în adresa Ministerului Afacerilor Interne a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Marcu Mihail la 21 februarie 2017 (f.d.98).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 30 noiembrie 2017 (f.d. 90), însă la materialele dosarului nu este anexată dovada legală de recepționare a acesteia.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul înaintat la 21 februarie 2018 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2018 recursul declarat de Marcu Mihail, a fost considerat admisibil.

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile la caz, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 5 mai 2017, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Tot materialul probator atestă că Marcu Mihail s-a adresat cu o cerere către Ministerul Afacerilor Interne al RM prin care a solicitat recalcularea vechimii în muncă cu avantaje pe linia MAI, cu calcularea a 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în perioada de activitate: 28 mai 1991 – 25 decembrie 1992 în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia; 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 în calitate de șef al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia.

Prin răspunsul nr.10/M- 745/16 din 23 decembrie 2016 Ministerul Afacerilor Interne a informat reclamantul că cererea a fost respinsă ca depusă tardiv. S-a menționat art. 2 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993, iar cea ce ține de calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei în condițiile Legii notate și a H.G. nr. 78 din 21.02.1994 se efectuează după eliberarea din serviciu, la cererea titularului acestui drept. (f.d.7).

Nefiind de acord cu răspunsul primit Marcu Mihail s-a adresat în instanța de judecată solicitând să fie recunoscut ilegal răspunsul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.10/M- 745/16 din 23 decembrie 2016, să fie obligat Ministerul Afacerilor

Interne al RM să-i recalculeze vechimea în muncă pe linia MAI și să-i calculeze două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în perioada efectuării serviciului: 28 mai 1991 – 25 decembrie 1992 în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituții speciale al CPR Drochia; 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 în calitate de șef al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituții speciale al CPR Drochia.

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterii parțiale a acesteia, recunoscând ca fiind ilegal răspunsul Ministerului Afacerilor Interne al RM nr.10/M- 745/16 din 23 decembrie 2016, obligând Ministerul Afacerilor Interne al RM să efectueze recalcularea vechimii în muncă lui Marcu Mihail, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al CPR Drochia pentru perioada de activitate 03 februarie 2006 până la 28 ianuarie 2011 cu achitarea restanței și diferenței la pensie conform pensie recalculate.

Judecând apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al RM, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului și casând hotărârea primei instanțe a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă.

Pentru a pronunța o asemenea soluție, instanța de apel a invocat art. 2 din Legea contenciosului administrativ, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Potrivit acestor reglementări, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare. Potrivit dispozițiilor art.17 alin.(1) lit.(c) al Legii contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Totodată instanța de apel a reținut art. 271 Cod civil, care statuează că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Subsecvent, instanța de apel a concluzionat că cerința formulată de Marcu Mihail împotriva autorității publice, Ministerul Afacerilor Interne privind obligarea efectuării recalculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioadele 28 mai 1991-25 decembrie 1992 și 03 februarie 2006 - 28 ianuarie 2011, astfel reclamantul-intimat se consideră vătămat într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ, și anume, dispoziția din 09 octombrie 2010, privind stabilirea vechimii în serviciu de 20 ani, care a fost contrasemnat în fișa personală anexată la materialele pricinii (f.d.11-16).

A mai reținut, Colegiul instanței de apel că vechimea în serviciu de 20 ani i-a fost stabilită la data de 09 octombrie 2010, fapt contrasemnat în fișa personală anexată la materialele pricinii (f.d.11-16), iar cerința de recalculare a acestei vechimi urma să fie înaintată în instanță cel târziu în decursul a 60 de zile din data când a semnat calculul vechimii în muncă, reieșind din termenul pentru depunerea cererii prealabile.

Iar, stabilind că actul administrativ contestat în speță a fost adus la cunoștința reclamantului contra semnătură la data de 09 octombrie 2010, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă de reclamant în instanța de judecată la data de 19 ianuarie 2017, cu peste 6 ani și jumătate mai târziu, după ce a luat cunoștință cu actul administrativ contestat. Mai mult ca atât, pârâtul a invocat omiterea de către reclamant a termenului de prescripție, iar reclamantul nu a solicitat repunerea în termen, or, instanța de judecată examinează pricina doar în limitele stabilite de art.240 alin.(3) CPC și formulate în conținutul cererii de chemare în judecată.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii înaintate de Marcu Mihail.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că argumentele instanței de apel precum că reclamantul a omis termenul de prescripție de 3 ani, prevăzut de art. 267 alin. (1) Cod civil, în interiorul căruia avea dreptul să solicite recunoașterea dreptului prevăzut de lege, sunt incorecte, deoarece astfel de categorii de litigii au un caracter continuu și nu condiționează pierderea termenului de prescripție extinctivă.

Mai mult ca atât, instanța de apel a lăsat fără nici o analiză pretențiile cu privire la recalcularea pensiei, fiind menționat doar că „celelalte cerințe referitoare la încasarea diferențelor de pensie neachitată cu cerințe formulate la general, cu încasare cu efect retroactiv începând cu data stabilirii pensiei pentru vechime în muncă, constituie cerințe cu caracter subsecvent și poartă soarta cerinței principale”.

Or, o astfel de abordare a problemei constituie o încălcare a prevederilor legale referitoare la motivarea hotărârii, ori instanța de apel era obligată să se expună asupra tuturor circumstanțelor invocate în cauza dată.

Referitor la recalcularea pensiei, instanța de recurs consideră că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele cauzei și corect a dispus obligarea recalculării de către Ministerul Afacerilor Interne a pensiei.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că în conformitate cu pct. 7 lit. a) b) din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar nr. 78 din 21 februarie 1994, la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a sistemului penitenciar se ia în considerare: Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Iar, în conformitate cu art. 33 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996 (în vigoare până la 21 martie 2008) vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu.

Așa fiind, este evident că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La capitolul dat, Colegiul instanței de recurs reține că din esența normelor de drept enunțate este de înțeles că pentru calcularea vechimii în munca cu acordarea înlesnirilor reglementate de lit. d) pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume: să-și execute serviciul într-o instituție subdiviziunea căreia este în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

În acest sens, materialele speței atestă că în perioada 28 mai 1991 – 25 decembrie 1992 Marcu Mihail a activat în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia; 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 în calitate de șef al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia, respectiv, cad sub incidența prevederilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Prin urmare, pornind de la prevederile normelor de drept citate raportate la materialele speței, instanța de recurs găsește drept întemeiate concluziile instanței de fond precum că Marcu Mihail poate beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, or la caz este evident că reclamantul întrunește condițiile necesare expuse în conținutul pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile prevăzute de lit. d).

Pentru considerentele arătate, instanța de recurs reiterează că, condiția esențială în sensul pct. 8 lit. d.) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, este ca instituția în care persoana își exercită serviciul să asigure paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (de detenție provizorie) și nu apartenența instituției la Departamentul Instituțiilor Penitenciare.

În această ordine de idei, se atestă corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la admiterea parțial a cerințelor înaintate de Marcu Mihail împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu recunoașterea ilegală a răspunsului nr.10/M- 745/16 din 23 decembrie 2016 cu obligarea Ministerului Afacerilor Interne al RM să efectueze recalcularea vechimii în muncă lui Marcu Mihail, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului: 28 mai 1991 – 25 decembrie 1992 în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia; 03 februarie 2006 – 28 ianuarie 2011 în calitate de șef al izolatorului de detenție provizorie al Secției instituției speciale al CPR Drochia.

În conexiunea celor menționate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis parțial acțiunea înaintată de Marcu Mihail.

Pentru observațiile arătate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcu Mihail urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D e c i d e :

Se admite recursul declarat de Marcu Mihail.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marcu Mihail către Ministerul Afacerilor Interne privind obligarea recalculării stagiului de muncă, încasarea restanței și diferenței la pensie.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător
Judecători:

Tamara Chișca Doneva

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari

Nina Vascan

Nicolae Craiu